

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujanje izdanje stane: za eno mesec . f. — 90, izven Avstrije f. 1.40; za tri mesece . f. — 2.80; za pol leta . f. — 5.60; za eno leto . f. — 10.80. Na naročbe brez priložne naravnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 nov. izven Trsta po 25 nov. Sobotno večerno izdanje v Trstu 40. nov., izven Trsta 50. nov.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašje se računa po tarifi v petih; za naslove s debelimi črkami se plačuje preostor, kolikor obsega navadnih vrst. Poštne, osmrtnice in javnozahvale, domišljinski itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsake pismo mora biti frankovano, kar sofrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naravnino, reklamacije in oglase sprejema upravnišče ulice Melina pisane hit. 8, II. nadst. Odprto reklamacije se preste poštnino.

„V edinosti je moč.“

Nemški liberalci in državna korist.

Povrnimo se torej za trenotek, kakor smo bili obljubili, k nemško-liberalnemu Jeremiji, ki je bil v „Neue Freie Presse“ zapel svoje žalostinke tako mlo in do srca segajoče, da je moral ganiti do solza vsakogar, ki ne ve ločiti — pristnih solz od hinavstva. Dotični članek je bil res pisan tako spretno, kakor ravno znajo morda jedino le pri „Neue Fr. Presse“. Sploh so članki v tem listu slični umetnemu ognju, najdovršenejšim proizvodom pirotehniške. Tu vam kar blesti vse in ta blišč mora omamiti oko gledalčeve. Fraza je nanizana na frazo in vse se spaja v divno celoto, da je mogočen efekt neizogiben.

In vendar ta efekt ne more biti trajen, ampak je le hipen, prav tako kakor pri umetelnem ognju. Kritično oko zapazi takoj, da se za vsem tem bliščem skrivajo zlobni instinkti, kritično oko zapazi takoj, da se v vsej tej koncepciji pade protislovje za protislovjem. Tu imamo pred seboj res mamljivo frazeologijo, a le frazeologijo, v kateri bi zastoj iskali doslednosti, kakoršno nam narekuje naš priprosti človeški razum in kakoršina se mora razvijati le na podlagi resnice.

Oglejmo si le še enkrat dotični članek v „N. Fr. Presse“, o katerem smo že govorili v svojem članku „Jeremijade na razvalinah laži-liberalizma“. V tem članku je hotel dokazati nemško-liberalni sofist, da je propadanje nemškega liberalizma na Dunaju obžalovati ne toliko se stališča nemško-liberalne stranke, ampak veliko bolj se stališča državnih koristi. V najtemnejših barvah nam je naslikal strašno nevarnost, pretečo po zmagi antisemitov na Dunaju naši državi v duševnem in gospodarskem pogledu. Človek bi moral soditi, da zdaj pa zdaj mora kar prestopiti ves gospodarski razvoj v državi in da se ista pogreznost v črno duševno tmino. Skrb za državo — in sicer jedino ta skrb — zvalila mu je baje iz patrijotičkih prsi one pretresljive žalostinke.

To vero je hotel utrditi blagi mož se svojimi lepimi frazami; le žal, da je še v onem in istem članku sam porušil to lepo zgradbo fraz, pojasnivši nam, kako nalogo je prisodila nemško-liberalna straka središču države, prestolnici dunajski. A to, kar nam je tu povedal ta uzorni avstrijski patrijot, je v dijamentralnem nasprotstvu ne le z vitalnimi koristmi države, ampak celo z nje obstojnim pogojem.

Poslušajmo le vrlega moža! Čujmo kakovo nalogo prisoja ta mož središču različno-rodne Avstrije! Le par kratkih izrekov hočemo navesti in dovelj bode, da se uverimo,

da je vsa ista skrb nemških liberalcev za koristi države jedna sama ne le velika, ampak tudi skrajnodržna laž. Ako izluščimo iz velike navlake lepih fraz o „državni koristi“ golo in nago resnico, vidimo kmalu, da o resnični skrbi za uspešni razvoj države ni ne duha ne sluha, ampak da se vse mišljenje in stremljenje nemško-liberalne gospode osredotoča v skrbi za gmetne koristi mednarodnega kapitalizma, kateremu je ta gospoda slepa služabnica, in pa za provsepni ponemčevalne ideje. Germanizacija je oni veliki bog, kojemu bi hoteli položiti na altar bodočnost Avstrije.

Čujmo torej! „Dunaj bi moral biti središče nemški pravni in nemškemu mišljenju; Dunaj bi moral biti krás monarhiji, na kateri bi mogli biti ponosni vsi Nemci; kedaj pridejo na Dunaju do spoznanja, da po zmagah antiliberalcev pada važnost mesta dunajskega za nemški narod! In slednjič: V Avstriji ni mogoča pravična uprava poleg verskega tlačenja!“

Dosti je — iz teh par vslikov si vsakdo lahko napravi pojmo o tem, kake vrste je ta skrb nemških liberalcev za koristi države.

Dunaj bodi središče nemškemu stremljenju in nič drugega! Dunaj bodi središče le nemškemu mišljenju. Dunaj bodi kinč, s kojim se bodo mogli ponašati le Nemci! Dunaj imej važnost le za Nemce! Nemška korist spredaj, nemška korist zadaj, nemška korist v sredi, nemška korist na vseh straneh!

Ali so to res avstrijski nauki? Mar se res v takih naukih kaže skrb za državno korist? Mar imajo propovedniki takih naukov res kaj srca za bodočnost te države, mar imajo kaj misli za oni duh, po katerem je nastala ta država do sedanje veličine in po katerem jedinem se more uspešno razvijati v bodočnosti? Mar ne značijo temveč taki nauki golo zanikanje obstojnih pogojev naše države, ker jej hočejo izpodmakniti podlago, na kateri sloni: zlošno in sporazumno sodelovanje vse skupine različnih narodnosti, v kateri so Nemci le razmerno mal odloemek?

Kdor zahteva, da bodi Dunaj središče le nemškemu mišljenju, gibanju in snovanju, ta je sovražnik te države, ker peha od sebe vse druge neneumske narodne skupine, brez katerih Avstrija ne more biti to, kar je: velesila. Brez sodelovanja teh neneumskih skupin ne bi mogla Avstrija nikdar vršiti svoje velike, po nje zemljepisni legi prisojene jej naloge kot vzdrževaljica ravnovesja v Evropi, one naloge, na koje

je mislil slavni česki zgodovinar Palacky, ko je vskliknil: Ako bi Avstrije ne bilo, utvariti bi jo morali! To vsklikniviš pa Palacky gotovo ni mislil na Avstrijo-ponemčevalko, ampak na Avstrijo — zaščitnico različnih svojih narodnosti. Kdor hoče torej, da bodi Dunaj središče le nemškemu življu, ta hoče degradovati to sijajno prestolnico na nižino glavnega mesta jedne provincije, ali k večjemu jednega odlomka vseukupnega prebivalstva. Kdor hoče, da se v Avstriji smejo ponašati le Nemci, ta nima ni zmisla ni srca za poglavitno potrebo te države: za mir med narodnostmi in za zadovoljnost vseh državljanov.

Na jasnem smo torej: tako kakor piše „Neue Freie Presse“ in kakor mislijo žnjo nemško-liberalna gospoda, tako ne pišejo in ne mislijo avstrijski patrijotje; takó pišejo strankarji, ki svoja kapitalistiška in nemškonacijska stremljenja postavljajo nad državno korist. O ljudeh, ki toli drzno prezirajo etnografske odnose, o ljudeh, ki bi svojim strankarsko sebičnim namenom na ljubo hoteli potisniti državo na pot, ki vodi nizdolu do splošne nezadovoljnosti stanovnikov in po takem dosledno da prepada, o takih ljudeh moremo reči, da se kažejo ne le brezbrizne za koristi države, ampak reči smemo, da so nevarni nasprotniki tej državi! Iz kratka: v nemško-liberalnih načelih se nam kaže za Avstrijo pogubna ideja germanizacije, nikari pa skrb za koristi države? Vedite torej, Jeremije pri „N. Fr. Pr.“, da smatramo vse vaše solze za to, kar so — gnusno hinavstvo! —

Politiške vesti.

Državni zbor. Poslanska zbornica je večerj nadaljevala razpravo o osebni dohodarini. Koncem se je stavil posl. Schlesinger nujni predlog za odpravo davka na petrolej in podražavljenje pridobivanja kamene olja, in sicer v ta namen, da bode petrolej ceneji. Ker je govornik hudo napal hišo Rothshild, pozval ga je predsednik na red. Nujnost predloga so odklonili, predlog sam pa so izročili proračunskemu odseku.

Volitev novega župana dunajskega se bode vršila najbrže v četrtek dne 29. tega meseca.

Zasebno življenje pri sodnih razpravah. Minister pravosodja je izdal naredbo do vseh višjih deželnih sodišč, v kateri graja nedostatkost, da se pri sodnih razpravah čisto brez potrebe tirata v javnost zasebno in

družinsko življenje. V tem pogledu se mora ne le sodnik sam držati v gotovih mejah, ampak mora v tem zmislu upivati tudi na zastopnike strank.

Kompromis na Češkem? Kakor poročajo iz Prage vrše se med obema strankama českim pogajanja za kompromis. Pravijo, da je mnogo nade, da pride do kompromisa. V interesu naroda českega kakor tudi vsega avstrijskega slovanstva je želeli, da se sporazumejo razdvojeni bratje.

Različne vesti.

Deželnozbornske volitve v Kopru. Pišejo nam: Volitev poslancev za okraj koperski se je letos vršila mirno. Italijanov ni bilo letos niti blizu razun jednega samega. Tudi ljudstvo ni prav nič nagajalo to pot. Ali je smatrati to kot znamenje, da so zadovoljni? Je-li prodrl spoznanje, da je ta okraj popolnoma prepustiti Slovincem? Bodisi kakor hoče, mi vendar ne odstopimo od svoje naloge: naprej, do obali zapadne Istre do premonturske osti — v kmečkih občinah! Glasi se, da je vстал razpor v italijanskem taboru. Jedni hočejo ostati še veuno „ultra“, drugi pa hočejo baje ustvariti — koalicijo po imenitnih uzorcih. Vsakako bode našim poslancem položaj bolj težaven nego kedaj poprej. Tudi med našimi ljudmi utegne biti takih, ki bodo mislili, da se mi nočemo „umiriti“. Ali mirni bodite: naši poslanci bodo krepko stali na braniku naših verskih in narodnih koristi, ne plaše se laških ultra in ne gledé na malo številce slovenskih mehkočutnežev! Le po poti žilavosti, vstrajnosti in značajnosti moremo priti do cilja — do zmage. Že smo iztisnili nasprotnike iz štirih političnih okrajev, to isto storimo z božjo pomočjo tudi drugod, kjer imamo pravico v to po svojem številu. Da smo le odločni, a pri tem tudi trezni!

Tržaški peki za Ljubljano. V splošnem človekoljubnem tekmovalju v pomoč bedni- kom na Kranjskem, seveda niso zaostali tržaški peki, kojih darežljivost in dobrohotnost sti na glasu. Znani g. A. Krail nabral je med svojimi drugovi lepo svoto 146 gl. 80 nč. To je plemenito: čast njemu in darovalcem! Toda, pri vsem tem ne moremo si kaj, da ne bi zopet iztaknili — narodnosti tržaških pekov. Znano je in neovrgljivo dejstvo, da je velika večina istih — slovenska. Mar ne bi bilo torej umestno, da je gospod Krail poklonil plod požrtvovalnega svojega delovanja bedni Ljubljani pod naslovom „daljnji prispevki tržaških Slovanov za Ljubljano“? Gosp. Krail je to svoto izročil pri namestništvu, kar je

ni bilo ni volk ni čuk — to sem bil jaz. Umrl mi je ujec. Pred smrtjo moral sem me ponoviti strašno ono zakletvo, a on mi je dal zvezek papirja, kjer je vse napisano bilo, kako se je z mano godilo. Ko so ga zakopali, pobegnol sem v „volčjo jama“, v goro in pročital sem starčeva pisma. Plakal sem vso noč gorko. Ostal sem tudi sedaj v samostanu, ali sem mnogo blodil po gorah. Pa kaj bi neki v samostanu? Saj sem tam izgubil bil jedino srce, ki je mej temi zidovi meni prijazno bilo. Sam — popolnoma sam stal sem v božjem svetu. Domislil sem se, da imam očeta, da imam brate. Priplezal sem se časih do Medvedgrada, da vidim te svoje rojake, od kojih me deli osoda. Gledal sem osornega očeta v srebru in zlatu, a tudi vas sem gledal, gospodič, lepega in milega dečka. Spominjate se li, ko ste se takrat naleteli na me na stezi v gozdu — vi in mati vaša? —

„Spominjam se,“ odvrnil je Pavel.
(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

IX.

In povedil je Jerko glavo, in pokril rokami obraz, ali da ponovi v duši strašni oni prizor, ali da se brani solz.

„Jerko!“ utešil ga je Pavel mehkim glasom.

„Vrnil sem se v samostan,“ začel je mladeneč. „Od onega dne začelo mi je novo življenje. V gozdu da so naju napali hajduki, rekel je ujec menihom, od straha da sem izgubil besedo. Nisem smel govoriti pred svetom niti besedice, kajti ljudje da me ubijo, rekel mi je ujec. Kakor grob bile so mi usta. Vse gorje zakopal sem v svojem srcu; slušal sem, kako me ljudje obžalujejo, kako mi se roga, slušal sem in molčal — bil sem na videz nem, Da, nem sem tudi ostal. Strah pred ljudmi, zakletev pred materjo zaklepalo

mi je usta na silo. Vse sem čul, vse videl, kaj se okrog mene godi, ali vse, bila radost, bila žalost, vse sem moral zakopati v svojem srcu — vse. Nisem smel smešiti se čuvši kako mlo pesem, nisem smel tožiti, čuté kako težko bol. Vse žive vslikke mlade duše moral sem čuvati v srcu. Živenje bilo mi je tekoča voda — ali pod ledom. Razven mojega ujca vedel je le opat, kdo sem, čega-vega rodu. Drugi fratri, kakor tudi ostalo ljudstvo, snatrali so me nekim divjim izrod- dom človeštva, ki nosi svoje breme zbog ve- likega kakega greha. Klicali so me za Jerka — nemega Jerka — da, neumnega Jerka. Ujec me je oblačil v prosto obleko, da ne bode suma. Gregorjanci mislili so, da se jim izrod nekd potepa, niti sanjali niso, da živi blizu njih pod prosto suknjo. Posla sem imel malo. Kitič sem svetce cvetkami, nosil ho- rogvo (zastavo) pri cerkvenem obhodu, ga- zil fratru orglarju mehe in čistil vrt. Učil sem se plesti storje, klobuke iz muheča in dolbsti korita, a to sem prodajal ljudem. Ker me ni nikdo po rodu poznal, ni niti bilo

tači v red; čudno je pa le, da je potem g. Kraila vleklo njegovo srce k uredništvu „Il Piccola“, kjer je na čelu deputacije — tako trdi „Il Piccolo“ — javil, da je nabral in oddal omenjeno svoto. Čemu torej toliko poklonov baš „Il Piccolo“, gosp. Krail? Saj je tudi nam javila pekovska zadruha o tem plemenitem dejanju, toda javila nam je jednostavno v italijanskem pismu. Sicer pa gosp. Kraila čisto nič ne zavidamo na dobljen prijateljstvu, ki ga spaja z uredništvom „Il Piccolo“.

Zadoraki nadbiskup msgr. Rajčević, ki je bil te dni imenovan tajnim svetovalcem položil je včeraj prisego v roke cesarjeve.

Razpisana poštarstva služba. Tržaško ravnanstvo pošte in brzojava razpisuje službo poštarja za poštni urad v Kamnjah, pol. okr. Tolminskega, kateri urad se osnuje v kratkem. Plača je odmerjena s 150 gld. na leto, 40 za pisarniške stroške in 180 gld. za vzdrževanje sela, ki bode hotel vsak dan po jednemkrat na pošto v Tolmin. Jamčevine je treba 200 gld.; prošnje omenjenemu ravnanstvu tekom treh tednov.

„Slovanska Čitalnica“ vabi na izlet, ki ga napravi v četrtek dne 23. maja t. l. v Lokvo. — Zbirališče: postaja državne železnice sv. Andrej. Odhod iz Trsta ob 8. uri 35 minut. dop. po drž. železnici do postaje Draga, odkoder se pojde peš čez „Kokošji vrh“ v Lokvo, kjer bode skupni obed v Muhovi gostilni. Popoldne peš v Divačo in od tod z vlakom v Trst. Slovanski gostje dobro došli!

ODBOR.

Opomba. Da bode možno pravočasno naročiti obed, prošje se gg. članovi in sploh vsi gospodje, ki se udeležijo izleta in osobito obeda v Muhovi gostilni, naj blagovolijo naznaniti to odboru vsaj do torka zvečer.

Opomin davkoplačevalcem. Mestni magistrat opominja, da z dnem 1. junija t. l. zapade drugo četrtletje za plačevanje hišarine in davka na najemščine. Omenja, da vsi obvezni plačajo dotični davek pri mestni davkarji, tudi če ne bi dobili pravočasno plačilnega naloga.

Darovi, pripisani „Edinosti“ za Ljubljano. V poslednjem izd. izkazanih 1255 kron 02 st. Nadalje so darovali: g. Mihajl Baveon, posestnik pri Sv. Mar. Magd. Gornji. . . 10 „ — „ Potom uredništva „Naše Sloge“ smo vsprejeli . . . 200 „ — „ katere je nabral veleč. g. Ivan Vranic, župnik na Vrhu, mali vasiči Buzetake občine. (Imena darovalcev priobčimo na željo v prih. štev.)

Skupno 1465 kron 02 st.

Darovi tržaških Slovanov za Ljubljano. Na drugem mestu izkazanih, uređ. „Edinosti“ pripisanih 210 kron — st. G. Janko Milović v Trstu pripisal ured. „Sl. N.“ za poškodovane na deželi . . . 10 „ — „ „Edinosti“ pripisanih in v izd. za 19. t. m. izkazanih 61 „ — „ V izdanju za 10. t. m. izkazanih . . . 9682 „ — „

Skupno 9963 kron 64 st.

K položaju v Ljubljani. Cenitev škode v mestu je dokončana. Stroški za komisijske ogledne znašajo za zunanje tehnike za čas od 20. aprila do vstetega 18. maja okroglo 1500 gld. — Komisije cenijo vso škodo samo na 3.138.700 gld.! Faktična škoda pa je mnogo večja, kar priznava komisija sama, kajti v svoje poročilo vsprejela je odstavek, da se za to svoto nastala škoda ne more popraviti. Cenilna komisija postopala je, kakor pravi „Sl. N.“, tako, kakor da se hoče nakloniti mestu kolikor mogoče majhno brezobrestno posojilo! Konstatovala je pri vsakem posloplju v prvi vrsti, koliko je bilo vredno posloplje pred potresom in potem je izračunila, koliko bi stalo, da se posloplje popravi, da bode prav tako kakoršno je bilo poprej!! Bog varuj Ljubljano šibe potresa, ako postavijo prav take rahle bajte kakoršne so bile poprej! Poleg tega pa komisija škode na raznih poslopljih niti cenila ni; tako n. pr. v gledališču, v muzeju itd. nihče ni cenil škode. Prav umevno je, da faktična škoda znaša mnogo nad pet milijonov.

Zdravstveno stanje je kljub neugodnim razmeram vseskozi še ugodno in v obče normalno.

Pomoč Ljubljani. Ljubljanski pomožni od-

bor dobil je do včeraj skupno 36.651 gld. 50 nč. na milodarih. Velika nesreča, ki je zadela Ljubljano in nje okolico, zganila je srca celó Nemcem v daljnem Novem Yorku. I oni so pričeli marljivo nabirati za Ljubljano ter prirediti v kratkem koncert v ta namen. — Sijajni slovanski koncert v Gradcu prinesel je Ljubljani 950 gld. 63 nč., dočim so nekatere dame že prej oddale 50 gld. — Mestnemu županstvu ljubljanskemu so darovali nadalje izdatnejše svote: Mestni urad v Hilmcu na Češkem zbirko 175 gld.; županstvo v Gornji Radgoni zbirko 124 gld. 60 nč.; hrv. pevsko društvo „Sklad“ v Bakru čistí dohodek koncerta 105 gld. 24 nč. Alojzij Krotzsch v Aussigu na Češkem 100 gld.; okr. odbor v Ormožu 100 gld.; „Union“ na Dunaju 100 gld. itd.

Nameravano zvišanje davka ob potresu. Iz Ljubljane nam pišejo: Dunajski „Vaterland“ ima pod tem naslovom sledeči dopis iz Ljubljane z dne 7. maja: Med trgovci in obrtniki v Ljubljani vlada silno razburjenje. Ni se še polegel strah vsled potresa, britko čutijo vsi krogi tudi finančno hudi udarec, ko smatra slavni davčni urad ravno ta nesrečni moment za ugodno priliko, kakor da bi ne bila mesto in dežela kar nič prizadeta, zvišati davek trgovcem in obrtnikom v Ljubljani.

Mej tem, ko se od merodajnih stvari dovoljuje popolnoma opravičenim uradnikom draginjska doklada, ko se državni zbor posvetuje o znižanju hišnega davka, skuša naš davčni urad, človek bi komaj kaj takega verjel, še bolj pritiskati naše trgovce in obrtnike. Te dni so namreč dobili trgovci in obrtniki na podlagi izpovedbe takozvanih zaupnih mož odlok davčne komisije, v katerem se jim obeta izdatno zvišanje dohodninskega davka, ter se zajedno pozivljajo, izjaviti se tekom osmih dni o njih dohodkih, oziroma priziv vložiti. Koliko smemo pričakovati od takih prizivov, je slehernemu iz vsakdanje prakse dovolj znano, in gotovo je resnica, če trdimo, da je komaj 5 odstotkov taci prizivov uslišanih. Vsled tega je naše obtništvo in trgovstvo silno vznemirjeno, in takov odlok se nam zdi ravno sedaj, ko je Ljubljana skoraj uničena, če ne pride od države in dobrotnikov izdatna pomoč, kot jako slab dvotip, ki si ga je dovolil nekdo nad nami nesrečneži. Če bi tudi šiba ne bila zadela Ljubljane, je Ljubljana vsled raznih novih železnic na Kranjskem v tem oziru oškodovana, da ne konsumira več toliko ko poprej. Ljubljana je bila poprej središče trgovine za vse Kranjsko, sedaj potuje agent direktno k trgovcu. Letošnja zima je proizvodila našemu trgovstvu in obrtništvu tudi mnogo škode, ker ljudje niso zamogli vsled hudih zametov mesece v Ljubljano.

K vsemu temu pa še grozna nesreča velikonočne nedelje, katere posledke čuti najbolj trgovina. Pripetili so se slučajji, da se je kredit odpovedal in vnanje tvrdke so začele iztirjavati še pred časom celó majhne zneske. Ker so se šole zaprle, vojaštvo dislociralo, da so premožnejši ljudje, ki so v Ljubljani puščali denar, trumoma zapustili naše mesto, gre trgovina rakovo pot, in ni čuda, da nameravajo nekateri obrtniki sedaj, ko se jih od vseh strani pritiska, svoje koncesije odpovedati. Posebno mali obrtnik je hudo prizadet, ne dobiva nobenih naročil, družino mora z delavei vred preživljati, ter upa, da od kod pride kako naročilo. Ako se pomisli, koliko blaga je bilo direktno vsled potresa uničenega, katerega mu nobeden ne povrne, mora vendar vsak trezno in pravično misleči človek pripoznati, da se obrtnikom in trgovcem ne godi dobro, ampak da je njih stanje tako žalostno, da so popolnoma opravičeni pričakovati od države znižanja ne pa povišanja davka.

Zaradi tega so se vsi krogi združili, da postopajo solidarno in sklenilo se je, poslati deputacijo na Dunaj, da naprosi, ako je treba tudi pomoč Nj. Velikanstva. Inter. komisija v državnem zboru naj pa naprosi finančnega ministra, naj on dotičnemu gospodu pojasni, da je nesrečna Ljubljana neugodno polje za njega, ako si hoče pri tej priliki na račun obupnega prebivalstva v našem mestu zaslužiti prve svoje ostroge.

(Dostavek uredništva. Mile besede Nj. Velikanstva dne 8. t. m. v Ljubljani so nam porok in nas navdajajo s trdnim zaupanjem, da se tako ravnanje z nesrečnim prebivalstvom prepriči.

Podpora ranjenim v vojski. Razpisan je natečaj za letošnje podpore onim siromakom, pristojnim v Trst ali v Istro ali Dalmacijo, kateri so bili leta 1866. ali pozneje ranjeni v vojski ter vsled tega niso sposobni za delo. Tako podporo dobijo tudi ubožne rodbine bivših vojakov, kateri so ali padli v vojski ali pa umrli pozneje vsled zadobljenih ran. Prošnje, katerim je treba priložiti potrebne dokumente, vložiti je do konca t. m. pri tukajšnjem županu. Prošnje in priloge so prostje kolika.

Povedenji na Hrvatekem. Po noči od 17. na 18. t. m. je Sava prodrla jez pri Velisoven južno Zagreba, poplavišča okolo 5000 oravol polja. Med ljudstvom pojavlja se velika revščina.

Ubojstvo. Včeraj zjutraj so razni težaki izkrcavali oglje raz parnik „Napried“, last Dubrovaške parobrodne družbe, ki je te dni dospel iz Dalmacije, ter je zasidran v takozvani „sachetti“. Med omenjenimi težaki bili so 45letni Matej Čiriger iz Vrhpolja pri Kamniku, 36letni Jurij Tomažič iz Podgrada, stanojoč na Rocolu in 35letni Alojzij Knapč iz Dornberga, stanojoč v ulici dei Gradi št. 1. Vsi so delali v potu svojega obraza, golí do pasa. H krati se je Čiriger lotil Tomažiča z lopato; udaril ga je z ostrim robom z vso silo po glavi in zopet zamahnil. Ubogi napadeni hotel se je braniti, prože roko nad glavo, toda besni Čiriger — menda je bil nenadoma zblaznel — udrihal je bliskoma po nesrečnežu, dokler se le-ta ni zgrudil okrvavljen na oglje. Priskočili so trije, štirje delavci, da bi ukrotili besnega Čirigarja toda zaman. Ta, krepak, visok mož, grozil je smrt vsakemu, ki bi se mu hotel približati. Približal se mu je Knapč nagovarjaje ga z lepa, toda besni Čiriger je zopet zamahnil s strašnim svojim orožjem in pobil še mirilca. Na besnega delavca planilo je zatem kakih 10 mož in so ga ukrotili le velikim naporom ter ga zvezali. V tem prihitel je zdravnik z zdravniške postaje, z njim postrež ki z nošaloma. Zašil je obema grozno razmesarjenima nesrečnikoma rane in ju urno odpotlal v bolnišnico. Le-tam je ubogi Tomažič kmalu izdahnul svojo dušo, a tudi Knapča so sinoči že prevideli s svetotajstvi za umirajoče. Teško je, da okreva. Tomažič je imel presekan črepinjo, na levi roki tri globoke rane (žile prerezane), razne silne udarce na prsih, provzročene s plošnato stranjo lopate in par reber zlomljenih. Knapč ima rane na raznih krajih, jedna mu sega celó do pljuč, da siromak bljvja kri, ter 3 rebra zlomljene! Ubijalcu so nataknil nasilni jopič in ga odpeljali v bolnišnico na opazovanje. Nekateri trdijo, da je nenadoma zblaznel, ker pije žganje, drugi zopet pravijo, da je jako zmehen in da mu je Bog zna kaj šinilo v glavo, da je svoja tovariša tako grozno razmesaril. Vsekakor ga izročijo sodišču na razpoloženje, če zdravniki ne doženejo, da je blazen.

Najden utopljenec. Včeraj so našli v morju pri Sv. Andreju utopljenca. Iz papirjev, katere so našli pri mrlju, dognali so, da je utopljenec 60letni bivši čevljar Miha Curlin iz Ajdovščine, stanojoč v ulici Pozzacchera št. 2. Starec si je brzkone sam končal življenje, kajti živel je v skrajnem siromaštvu, poleg tega pa ga je mučila neozdravljiva kronična bolezen.

Potres v Florenci. Italijansko ministerstvo je določilo svoto 6000 lir v prvo podporo onim, ki so trpeli škodo vsled potresa. Ljudstvo se je pomirilo. Potres je napravil posebno veliko škodo na spomenikih in na narodnem muzeju.

Ljudska veselica pri „Lovcu“ je odložena na nedeljo 26. t. m.

Toča. Minoli četrtek popoldne je toča zelo pobila v Marezagah in okolici. Škoda je velika.

Pomiloščen morilec. Bivšega odvetniškega solicatorja Eichingerja, kateri je, kakor znano, umoril svojega gospodarja, Dunajskega odvetnika drja. Rothziegla, in ki je bil zaradi tega umora obsodjen na smrt, je cesar pomiloštil. Najvišje sodišče je zatem spremenilo smrtno kazen na 20 letni zapor.

Sodnijsko. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava proti 28letnemu mešetarju Antonu Vidmarju iz Gorice, obtoženemu pomeverjenja. Vidmar je dne 16. apr. t. l. iztirjal na račun trgovca Fonna znesek 64 gld. 32 nč, toda denar je zapravil. Odpotoval je v Videm, od tod v

Benetke, kakor trdi, s tem namenom, da obišče svojo sestro, da bi mu pomagala. Ko se je vrnil v Trst, so ga zaprli. Vidmar trdi, da mu je bilo od omenjene svote 16 gld. ukradenih; ker sodišče ni bilo osvedočeno, da je Vidmar pomeveril ves denar, obsodilo ga je zaradi pomeverjenja svote izpod 50 gld. na mesec dni strogega zopora.

Policijsko. Organi komisarjata v ulici Scussa so zaprli 22letnega dninarja Danijela Krta iz Štanjela (Sežana) zaradi postopanja in 52letnega peka, udovca Jerneja Svobedo iz Kamnika, ker je razgrajal v gostilni št. 5 v ulici Giulia. Nadalje 20letnega mesarskega pomočnika Ivana Folknerja iz Trsta, stanojočega v ulici S. Cilino hšt. 32, ker je v svojem stanovanju od 10. ure zvečer pa do 3. zjutraj takó razgrajal, da je spravil vse sosedstvo na nogo. — 20letnega težaka Evgena Cunjo iz Sežane, stanojočega v ulici Rigutti hšt. 17. so zaprli, ker je ponoči na ulici baje napadel težaka Ivana Juvana.

Najnovejše vesti.

Volosko 21. Naš kandidat dr. Stanger zmagal z dvetretjinsko večino. Živio, slava!

Pazin 21. Constantini je dobil pri današnji deželnozbornski volitvi v Pazinu 78, Labinju 55 in Plominu 89 glasov. Flego v Pazinu 135 glasov.

Dunaj 21. Cesar je dospel danes v Bruck na Muri. Nadzoroval je vojake in se je izrekel jako zadovoljega.

Dunaj 21. Predsednik se je spominjal toplimi besedami umrlega poslanca dra. Newirtha. Na to je zbornica nadaljevala razpravo v osební dohodarini. Poslanec Kronawetter je grajal, da se zahtevajo pride v davčnih stvareh.

Dunaj 21. Novemu ministru za vnanje stvari so se danes predstavili podrejeni mu uradniki.

Berlin 20. „Nord. Allg. Zeitung“ je uverjena, da se bode minister Golubowski držal Kalnokyjevih tradicij. V Nemčiji zapajo brezpozojno cesarja Frana Josipa politiki miru in povspesevanje obče blaginje.

Florenca 20. Ljudstvo se je zopet pomirilo.

Trgovinske brzojavke.
Bazimpesta. Pšenica za jesen 735—737
Pšenica za maj-juni 1895 738 do 735. Oves za jesen 605—608. H. za jesen 644—643. Koruza za maj-juni 638—640. za juli-avgust 636—638
Pšenica nova od 75 kil. f. 735—740 od 79 kil. f. 740—745. od 80 kil. f. 745—750. od 81 kil. f. 750—53. od 82 kil. for. 751—760.
Iščmen 635—640. prosa 620—630. rž nova 635—645
Pšenica neodločno. Predaja 3500 mt. stot. Koruza 10—15 nč cenijo. Vreme: lepo.
Praga. Noramlirani sladkor za maj f. 18.76. nova letina 14.—. jako stalno.
Praga. Centrifugal novi, postavljeni v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 29—29.50. Mai sept. f. 29.50—30.—. Cenazad 29.75.—. Četverni 30.50.—. V glavah (sodih) 31.—.—.
Havre. Kava Santos good average za maj 96.—. za september 95.25.
Hamburg. Santos good average za maj 77.—. september 76.25. december 74.25. mirno.

Dunajska borza 21. maja. 1895			
	včeraj	danes	
Državni dolg v papirju	101.40	101.35	
„ „ „ v srebru	101.30	101.10	
Avstrijska rentn v zlatu	123.20	123.35	
„ „ „ v kronah	101.55	101.50	
Kreditne akcije	400.—	397.75	
London 10 let	122.—	122.05	
Napoleoni	9.67	9.67 1/2	
20 mark	11.99	11.92	
100 italj. lir	46.15	46.20	

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasprotni strani vsadniti)
prodaja po navedenih nizkih cenah vsakokratna angloska
kolesa (bicykle)
Zustopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt in „Viktoria Oyklo Works“ Wolverhampton Angloska.
Kolesa „Adler“ so svetovno znana in se razbijo v vamiški vojski.
Janič se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Polijta se na deželo in na vse kraje.

I. M. LAVRENCIČ.
Nova Tržaška trdnica gasvoda, ulica Rossetti št. 1 dvorišča. Razpošilja po krčmah v mestu velike steklenice po 3 nč. in male po 3 nč. pasareto razbaže po 3 nč.
Slavnemu slovenskemu občinstvu se prav topla priporočila podpisani

I. M. Lavrenčič.
Zdravljenje krvi
Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onih slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljenje, stoji 50 nč. ter se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.